

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0174/2012

31.5.2012

REKOMENDACIJA TARYBAI

dėl ES specialiojo įgaliojimo žmogaus teisių klausimais
(2012/2088(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS TARYBAI.....3
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI 7

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS TARYBAI

dėl ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais

(2012/2088(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 3, 6, 21, 31, 33 ir 36 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
  - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją dėl 2009 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių padėties pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje¹,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. balandžio 18 d. rezoliuciją dėl metinio pranešimo apie žmogaus teisių padėtį pasaulyje ir Europos Sąjungos politiką šioje srityje, įskaitant poveikį strateginei ES žmogaus teisių politikai²,
  - atsižvelgdamas į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Europos Komisijos 2011 m. gruodžio 12 d. bendrą komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Žmogaus teisės ir demokratija – svarbiausias ES išorės veiksmų elementas. Veiksmingesnio požiūrio formavimas“ (COM(2011) 0886),
  - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europos piliečiams. Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planas“ (COM(2010) 0171),
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos gaires žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės klausimais³,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos prisijungimą prie Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos,
  - atsižvelgdamas į Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimą dėl politinės atskaitomybės⁴,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 97 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto rekomendaciją (A7-0174/2012),
- A. kadangi Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje dar kartą patvirtinamas ES įsipareigojimas skatinti žmogaus teises ir demokratiją įgyvendinant visus jos išorės

---

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0489.

² Priimti tekstai, P7_TA(2012)0126.

³ http://www.eeas.europa.eu/human_rights/docs/guidelines_en.pdf.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0280, II priedas.

veiksmus ir kartu užtikrinti veiksmų šiose srityse, taip pat jos išorės veiksmų ir kitų sričių politikos suderinamumą ir nuoseklumą;

- B. kadangi Europos Sąjungos sutarties 33 straipsnis suteikia teisinį pagrindą paskirti ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais, t. y. „Taryba Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymu gali skirti specialų įgaliotinį ir suteikti jam įgaliojimus konkrečiais politikos klausimais. Specialusis įgaliotinis vykdo savo įgaliojimus prižiūrint vyriausiajam įgaliotiniui“;
- C. kadangi Europos Parlamentas ne kartą ragino paskirti ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais, kaip nurodyta Europos Parlamento 2010 m. gruodžio 16 d. rezoliucijoje dėl 2009 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių padėties pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje, taip pat 2012 m. balandžio 18 d. rezoliucijoje dėl 2010 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių padėties pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje, įskaitant poveikį strateginei ES žmogaus teisių politikai;
- D. kadangi ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų užtikrinti didesnę ES žmogaus teisių politikos, kuri yra itin svarbi bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) dalis, matomumą ir suderinamumą ir prisidėti garsinant visame pasaulyje ES veiklą žmogaus teisių srityje;

1. teikia Tarybai šias rekomendacijas:

- a) nors formaliai sprendimą dėl ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais paskyrimo ir jo/jos įgaliojimų nustatymo priima Taryba, remdamasi ES vyriausiojo įgaliotinio pasiūlymu, ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų veikti ir kalbėti Sąjungos vardu – taip būtų atspindėta bendra ir nedaloma visų ES institucijų ir valstybių narių atsakomybė už žmogaus teisių apsaugą ir jų skatinimą visame pasaulyje. Paskyrus pirmąjį konkrečios srities ES specialųjį įgaliotinį pagerėtų ES žmogaus teisių politikos matomumas, veiksmingumas, jos veiksmų suderinamumas ir atskaitomybė už ją. Ypač Europos Parlamentas turėtų vykdyti tam tikrą vaidmenį paskyrimo procedūros metu ir prižiūrėti įgaliojimus visu kadencijos laikotarpiu;
- b) siekiant didinti ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų skaidrumą ir atskaitomybę už juos, atitinkamame Europos Parlamento komitete reikėtų rengti keitimąsi nuomonėmis su vyriausiojo įgaliotinio pasiūlytu ES specialiuoju įgaliotiniu žmogaus teisių klausimais arba jo klausymą;
- c) reikėtų nuolat stebėti, kaip vykdomi įgaliojimai ir ar jie nuosekliai derinami su kitais Sąjungos veiksmais šioje srityje. ES specialusis įgaliotinis turėtų teikti Tarybai, vyriausiajam įgaliotiniui, Parlamentui ir Komisijai metinę pažangos ataskaitą ir, baigiantis įgaliojimų laikotarpiui, išsamią įgyvendinimo ataskaitą;
- d) ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais politikos tikslai turėtų aprėpti didesnę ES veiksmų suderinamumą, veiksmingumą ir matomumą saugant ir skatinant žmogaus teises ir demokratiją. ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Tarybos Žmogaus teisių darbo grupe. ES

specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų būti aukšto lygio pareigūnas, gebantis palaikyti dialogą su analogiškais pareigais trečiojoje šalyje ir tarptautinėse organizacijose einančiais pareigūnais, taip pat bendradarbiauti su Jungtinėmis Tautomis (JT Generaline Asamblėja, JT Žmogaus teisių taryba ir kt.) bei susijusiomis regioninėmis organizacijomis. ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų pirmininkauti aukšto lygio dialogui žmogaus teisių klausimais ir vadovauti konsultacijoms šiais klausimais su trečiojo šalimis;

- e) norint įgyvendinti šiuos tikslus, ES specialiajam įgaliotiniui, kurio veikla pavaldi vyriausiajam įgaliotiniui, turėtų būti suteikti tvirti, nepriklausomi ir lankstūs įgaliojimai, apibrėžti ne kaip siaura specifinės teminės srities atsakomybė, bet kaip įgaliojimai, suteikiantys ES specialiajam įgaliotiniui galimybę greitai ir efektyviai veikti. Remdamasis veiksnių plane išdėstytais veiksmais ir prioritetais, ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais taip pat turėtų spręsti įvairius horizontalius klausimus ir prisidėti prie veiksmingesnių ir nuoseklesnių ES išorės politikos veiksnių. ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų aprėptis turėtų visapusiškai atitikti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių visuotinio ir nedalumo principus, taip pat Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje išvardytus politikos tikslus ir apimti demokratijos, teisinės valstybės principo ir institucijų stiprinimo, tarptautinio teisingumo, tarptautinės humanitarinės teisės klausimus; įgaliojimai, be kita ko, turėtų apimti mirties bausmės panaikinimo, žmogaus teisių gynėjų, kovos su nebaudžiamumu, kovos su kankinimu, žodžio laisvės (įskaitant internete), asociacijų, susirinkimų, religijos ir tikėjimo laisvių, mažumų teisių, vaiko apsaugos, moterų teisių, taikos ir saugumo, lyčių klausimus, taip pat kovos su visų rūšių diskriminacija (dėl neįgalumo, rasinės ar etninės kilmės, lyties, lytinės orientacijos ar lytinės tapatybės) klausimus;
- f) įgaliojimai turėtų būti pagrįsti pagrindiniais ES žmogaus teisių politikos principais, visų pirma ES gairėmis mirties bausmės (2008 m.), kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba bausmės (2008 m.), dialogo žmogaus teisių srityje su trečiojo šalimis (2009 m.), vaikų dalyvavimo ginkluotuose konfliktuose (2008 m.), žmogaus teisių gynėjų (2008 m.), vaiko teisių skatinimo ir apsaugos (2008 m.), smurto prieš moteris ir mergaites ir kovos su moterų ir mergaičių visų formų diskriminacija (2008 m.), tarptautinės humanitarinės teisės klausimais (2009 m.) ir ES metinėmis žmogaus teisių padėties pasaulyje ataskaitomis;
- g) ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų turėti reikiamą profesinę kvalifikaciją, didelę patirtį ir turėtų būti pasiekęs įrodymais patvirtintų rezultatų žmogaus teisių srityje, taip pat turėtų pasižymėti asmeniniu ir profesiniu principingumu ir turėti tarptautinę reputaciją;
- h) ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų būti skiriamas 2,5 metų laikotarpiui. Siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą, nuoseklumą ir demokratinę atskaitomybę, jo įgaliojimai turėtų būti atnaujinami, o atnaujinimo procedūros metu reikėtų tinkamai ir laiku konsultuotis su Europos Parlamentu;
- i) ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Sąjungos vyriausiojo įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai ir su Europos Parlamento pirmininku tam, kad žmogaus teisių klausimai būtų derinami su

visomis visų ES institucijų darbo aprėpiamomis politikos sritimis ir į jas integruojami; ES specialusis įgaliotinis turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Europos išorės veikslių tarnybos (EIVT) Žmogaus teisių ir demokratijos direktoratu ir su visomis daugiašalėmis ES delegacijomis Niujorke, Ženevoje, Vienoje ir Strasbūre, taip pat su visomis ES delegacijomis visame pasaulyje tam, kad palengvintų komunikaciją žmogaus teisių klausimais su visomis ES tarnybomis, ES delegacijomis trečiosiose šalyse ir tarptautinėmis organizacijomis; EIVT Žmogaus teisių ir demokratijos direktoratas turėtų teikti visas reikiamas paslaugas ir padėti vykdyti ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimus;

- j) ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų net tik palaikyti glaudžius ryšius su Tarybos Politiniu ir saugumo komitetu, bet ir nuolat atsiskaityti atitinkamam Europos Parlamento komitetui apie žmogaus teisių padėtį pasaulyje ir apie tai, kokia jo įgaliojimų vykdymo padėtis, įskaitant JTŽTT ir JT Generalinės Asamblėjos sesijų ir dialogo žmogaus teisių klausimais su trečiosiomis šalimis rezultatus, taip pat konkrečioms šalims skirtų žmogaus teisių srities strategijų įgyvendinimo rezultatus;
  - k) ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais, vykdydamas savo įgaliojimus, turėtų bendradarbiauti su vietos, regionų ir valstybių narių pilietinės visuomenės atstovais, nevyriausybinėmis organizacijomis (NVO), ekspertais, taip pat su regioninėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, veikiančiomis žmogaus teisių ir demokratijos apsaugos srityse;
  - l) siekiant užtikrinti veiksmingą ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais ir jo (jos) komandos darbą, jam (jai) turėtų būti skiriami atitinkami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai; ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais biudžetas turėtų būti kasmet peržiūrimas;
  - m) ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais turėtų būti atsakingas už komandos, kurios nariai turėtų reikiamą įgaliojimus atitinkančią profesinę patirtį atitinkamoje politikos srityje ir dirbdami siektų pagal jo (jos) įgaliojimus numatytų tikslų, sudarymą; turint mintyje įgaliojimų aprėptį ir tarpsektorinį pobūdį, svarbu paskirti pakankamai darbuotojų, kurie dirbtų tiesiogiai prižiūrimi ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais; į šią komandą gali būti įtraukiami valstybių narių ir ES institucijų komandiruoti darbuotojai – taip būtų atspindėta būtinybė užtikrinti, kad visos ES institucijos ir valstybės narės derintų savo veiksmus žmogaus teisių klausimais ir kad šiuos klausimus į minėtuosius veiksmus integruotų;
  - n) nuoroda į šią rekomendaciją reikėtų įtraukti į ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais įgaliojimus;
2. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Tarybai, Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai ir susipažinti Komisijai.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	24.5.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 53 -: 3 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Pino Arlacchi, Bastiaan Belder, Franziska Katharina Brantner, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Andrey Kovatchev, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Barry Madlener, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Fiorello Provera, Libor Rouček, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, György Schöpflin, Adrian Severin, Marek Siwiec, Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Sir Graham Watson, Boris Zala
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Nikolaos Chountis, Diogo Feio, Elisabeth Jeggle, Barbara Lochbihler, Norbert Neuser, Jacek Protasiewicz, Marietje Schaake, Alf Svensson, Ivo Vajgl
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Leonidas Donskis